

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
SOCIALINĖS APSAUGOS IR DARBO MINISTERIJA**

**PERĖJIMO NUO INSTITUCINĖS GLOBOS PRIE ŠEIMOJE IR
BENDRUOMENĖJE TEIKIAMŲ PASLAUGŲ NEĮGALIESIEMS IR LIKUSIEMS BE
TĖVŲ GLOBOS VAIKAMS 2014–2020 METŲ VEIKSMŲ PLANO
TARPINSTITUCINĖS STEBĖSENOS GRUPĖS POSĖDŽIO
PROTOKOLAS**

2018-02-22 Nr. D5-72

Vilnius

Posėdis įvyko 2018-02-08 (10.00-12.00), Socialinės apsaugos ir darbo ministerijoje, 306–13 posėdžių salėje, Vivulskio g. 13.

Posėdžio pirmininkė LR Socialinės apsaugos ir darbo viceministrė V. Augienė

Posėdžio sekretorė LR Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Socialinės aprėpties departamento Socialinių paslaugų skyriaus vyr. specialistė A. Uogintienė

Dalyvavo: dalyvių sąrašas pridedamas

DARBOTVARKĖ:

1. Bendruomeninių vaikų globos namų infrastruktūros plėtros perspektyvos (pranešėja SADM Šeimos ir bendruomenių departamento direktorė Daina Urbonaitienė); Globos centrų veiklos skatinimo perspektyvos ES investicijų lėšomis (pranešėja SADM Europos Sąjungos struktūrinės paramos departamento Struktūrinės paramos politikos skyriaus vyriausioji specialistė Vytenė Pivoraitė);

2. Pertvarkos aktualijos neįgaliųjų srityje, eiga (pranešėja SADM Socialinės aprėpties departamento direktorė Violeta Toleikienė);

3. Asmeninio asistento įteisinimas (pranešėja SADM Socialinės aprėpties departamento Lygių galimybių skyriaus vyriausioji specialistė Jurgita Čiuladaitė-Pritulskienė).

1. Pristatytos Bendruomeninių vaikų globos namų infrastruktūros plėtros perspektyvos (D. Urbonaitienė) ir Globos centrų veiklos skatinimo perspektyvos ES investicijų lėšomis (V. Pivoraitė).

Daina Urbonaitienė stebėsenos grupės nariams bei kitiems posėdyje dalyvavusiems ekspertams pristatė Bendruomeninių vaikų globos namų (toliau – BVGN) infrastruktūros plėtros perspektyvas: įsigyjant butus, namus pritaikyti BVGN veiklos vykdymui. Numatoma, kad pareiškėjas bus savivaldybė, partneriai: vaikų globos namai. Projektai būtų vykdomi valstybės projektų planavimo būdu (pritarta stebėsenos grupės 2017-10-19 d. posėdyje). Planuojama projektą pradėti 2019 m. I ketv.–2022 m. I ketv.

Stebėsenos grupės nariai informuoti, kad buvo atliktas vieno vaiko išlaikymo paskaičiavimas, pagal turimus duomenis vaikų globos namuose išlaikymas sudarytų vidutiniškai 880 eurų, BVGN vidutiniškai 1100 eurų per mėnesį.

Vilma Augienė informavo stebėsenos grupės narius, kad paraleliai yra vykdomi paruošiamieji darbai: parengtas ir patvirtintas Socialinės apsaugos ir darbo ministro 2018 m. sausio 19 d. įsakymas Nr. A1-28 „Dėl Globos centro veiklos ir vaiko budinčio globotojo

vykdomos priežiūros organizavimo ir kokybės priežiūros tvarkos aprašo patvirtinimo“ (toliau – Globos centrų aprašas), derinamasi su Viešųjų pirkimų tarnyba dėl maitinimo organizavimo socialinės globos įstaigose, su Aplinkos ministerija dėl grupinio gyvenimo namams taikymo reikalavimų daugiabučiams.

Vytenė Pivoraitė pristatė Globos centrų veiklos skatinimo perspektyvas ES struktūrinės paramos investicijų lėšomis. Vykdomi paruošiamieji darbai: projektas būtų vienas, savivaldybės rengtų Globėjų centrų atrankos tvarką, vykdytų atranką. Ministerija nustatytų reikalavimus atrankos procesui. Numatoma projektą vykdyti 36 mėn. su galimu pratęsimu, pradžia 2019 m. IV ketv. – 2021 m. IV ketv., suma viso sudarytų 8,6 mln. Projektas apimtų globėjų centrų darbuotojų darbo užmokestį, darbo vietų įrengimą, darbuotojų mokymus, tinklaveiklą.

V.Pivoraitė informavo, kad šiuo metu pradėtas rengti globos centrų finansavimo tvarkos aprašas, kurį numatoma parengti vasario pabaigoje ir pradėti derinti su kitomis suinteresuotomis institucijomis.

V.Augienė įvardino pagrindines vaikų srityje strategines veiklos kryptis: esamos institucinės sąrangos performavimą į mažesnius padalinius, prevencinių paslaugų šeimai plėtrą dėl vaikų nepateikimo į globos įstaigas, globos skatinimo plėtrą (ieškojimas globėjų, apmokymas, palaikymas ir paslaugos jiems).

E. Urbonienė pateikė nuogąstavimus dėl investicijų į BVGN plėtrai. Svarstyta, kad nesutinkant su pateiktomis plėtros kryptimis, stebėsenos grupės nariai turi pateikti siūlymus dėl investicijų panaudojimo konkrečių veiklų plėtrai.

G. Batulevičius informavo, kad vykdant projektą „Tvaraus perėjimo nuo institucinės globos prie šeimoje ir bendruomenėje teikiamų paslaugų sistemos sąlygų sukūrimas Lietuvoje“ (toliau – pertvarkos projektas) socialinių globėjų paslaugų plėtrai numatoma dar įsisavinti 145 tūkst. eurų lėšų, vasario mėn. planuojama papildomai skelbti viešuosius pirkimus šių paslaugų plėtrai.

Posėdyje aptartas ir tolesnis struktūrinio programavimo laikotarpio planavimas, E. Buckienė informavo, kad šiuo metu Europos Komisija nustato kryptis, turinio dėl daugiametės perspektyvos kol kas dar nėra.

2. Pristatyta pertvarkos aktualijos neįgaliųjų srityje, eiga (V. Toleikienė).

Violeta Toleikienė pristatė pertvarkos aktualijas neįgaliųjų srityje, eiga: pristatyta informacija apie suteiktas socialines paslaugas neįgaliesiems (vaikams ir suaugusiems), sisteminius pokyčius pagalbos neįgaliesiems srityje: atliktus pertvarkos darbus, laukiamus rezultatus 2018–2019 m.

V. Toleikienė informavo stebėsenos grupės narius, kad šiuo metu pertvarkomos įstaigos parengė pertvarkos įstaigų planus, kurie yra derinami su steigėjais, regionų savivaldybėmis, iki 2018 m. III ketv. turi būti suderinti.

V. Toleikienė informavo apie bandomųjų paslaugų neįgaliesiems plėtrą vykdant pertvarkos projektą: esant poreikiui bei pasiteisinus laikino atokvėpio paslaugoms įstaigoje ir

asmens namuose, numatoma šią paslaugą ir toliau plėtoti, skelbiant pirkimus, taip pat pakartotinai skelbti pirkimus dėl apsaugoto būsto, atvejo vadybos paslaugų.

Posėdyje akcentuota, kad kintant poreikiams labai svarbu išsiaiškinti savivaldybėse turimos infrastruktūros specifiškumą.

Pristatyta ir veiklos problematika neįgaliųjų srityje: netinkamai atliktas gyventojų poreikių įvertinimas) pertvarkomose socialinėse globos įstaigose, nurodytos per plačios alternatyvos arba visiškai neatitinkančios asmens būklės, ar tiesiog nenurodant paslaugų pasirinkimo bendruomenėje galimybių, todėl vertinimo planus reikėjo tobulinti; taip pat informuota ir apie visuomenės pasipriešinimą, baimes priimti neįgaliuosius į bendruomenę.

A. Vareikytės siūlymu, pereinamuoju laikotarpiu reiktų paskaičiuoti lėšas dėl vieno asmens išlaikymo kaštų padidėjimo, savivaldybės gali susidurti su sunkumais plėtojant bendruomenines paslaugas savivaldybėse.

Dovilė Juodkaitė pažymėjo, kad nereiktų koncentruoti paslaugų aplink įstaigas, reiktų orientuoti į vietos bendruomenėse organizuojamas veiklas.

3. Pristatytas asmeninio asistento įteisinimas (J. Čiuladaitė–Pritulskienė).

J. Čiuladaitė–Pritulskienė pristatė asmeninio asistento paslaugų poreikį bei numatomos veiklos plėtros koncepciją. Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2017 m. birželio 22 d. įsakymu Nr. A1-317 „Dėl darbo grupės“ sudaryta tarpinstitucinė darbo grupė (toliau – tarpinstitucinė grupė) parengė Asmeninio asistento paslaugų teikimo ir organizavimo gairių projektą ir atsižvelgiant į bandomųjų asmeninio asistento paslaugų teikimo projektų rezultatus bus rengiami asmeninio asistento, kaip vienos iš neįgaliųjų socialinės integracijos sistemos elemento, paslaugų organizavimo ir teikimo mechanizmą, asmeninio asistento veiklą reglamentuojantys teisės aktai.

A. Stančikienė išsakė pastabą, kad tarpinstitucinėje grupėje buvo svarstyta dėl negalią turinčių vaikų įtraukimo, tačiau svarstymo eigoje nebuvo pritarta asmeninio asistento paslaugų teikimo vaikams su negalia įtraukimui bandomųjų projektų metu. Šiuo metu bandomųjų projektų numatyta tikslinė grupė: asmenys su proto ar (ir) psichikos negalia, amžius nuo 16–65 m.

V. Augienė atkreipė dėmesį, kad A. Stančikienės keliamas klausimas dėl asmeninio asistento paslaugų teikimo negalią turintiems vaikams bandomųjų projektu metu tarpinstitucinėje darbo grupėje buvo svarstomas du kartus. Paskutinio svarstymo metu, 2017 m. gruodžio 22 d. el. paštu darbo grupės narių buvo prašoma pakartotinai pateikti savo nuomonę šiuo klausimu (iki gruodžio 28 d.) ir balsuojant priimti galutinį sprendimą.

Savo atsakymus pateikė 8 darbo grupės nariai (iš 13). 7 darbo grupės nariai pritarė darbo grupės 2017 m. rugsėjo 27 d. vykusiame posėdyje priimtam sprendimui, 1 darbo grupės narys pasisakė prieš ir nurodė, kad I ir II etapo bandomųjų projektų metu asmeninio asistento paslaugos būtų teikiamos asmenims nuo privalomojo ugdymo pradžios. Atsižvelgiant į daugumos nuomonę, buvo nutarta, kad bandomųjų projektų metu asmeninio asistento paslaugos būtų teikiamos asmenims nuo 16 metų iki 65 metų.

Vykdamas Pertvarkos projektą numatoma suteikti asmeninio asistento bandomąsias paslaugas 50 asmenų, turinčių proto ar psichikos negalią. Projekto vadovas G. Batulevičius pristatė asmeninio asistento paslaugų plėtros galimybes regionuose, kriterijus, kuriais remiantis galima būtų išbandyti bandomąsias paslaugas. Akcentuoti kriterijai: nevyriausybinų organizacijų, savanorių, studentų sutelktumas, didelis laukiančiųjų asmenų į institucinę globą skaičius, paslaugų poreikis bendruomenėse, paslaugos išbandymo svarba tiek miesto, tiek kaimiškose vietovėse. Aptarta kartu su stebėsenos grupės nariais bei ekspertais asmeninio asistento paslaugų plėtros Kauno bei Šiaulių regionuose galimybės.

NUTARTA:

1. Stebėsenos grupės nariams konkrečius siūlymus dėl globėjų centrų, BVGN plėtros bei kitų galimų plėtros krypčių pateikti stebėsenos grupės pirmininkei raštu iki 02–25
2. Pertvarkos projekto vykdytojams pateikti informaciją dėl gyventojų vertinimo: patirtas išlaidas, kokybinius vertinimo rezultatus bei apie elektroninės suvedimo platformos taikymą ir iki 02–30 atsakyti visiems stebėsenos grupės nariams.
3. Kitame stebėsenos grupės posėdyje pakviesti pristatyti Sveikatos apsaugos ministerijos, Švietimo ir mokslo ministerijos atstovus apie Perėjimo nuo institucinės globos prie šeimoje ir bendruomenėje teikiamų paslaugų neįgaliesiems ir likusiems be tėvų globos vaikams veiksmų plano priemonių įgyvendinimą.

Posėdžio pirmininkė

Vilma Augienė

Posėdžio sekretorė

Agnė Uogintienė